

Indledningen er redigeret af Jon Tafdrup og Krista Stinne Greve Rasmussen
Tilsyn ved Jens Lei Wendel-Hansen

Denne pdf er en læseversion af værkets indledning. Værket findes digitalt med
punktkommentarer, tekstredigering og faksimiler på www.grundtvigsværker.dk

PDF ved Kim Steen Ravn

Copyright: *Grundtvigs Værker* 2024

Indledning til “Menneskets Herlighed”

ved Natasja Kaltoft Palmelund

Indhold

- 1 Anledning
- 2 Digtets genre og indhold
- 3 Anvendt litteratur

1 Anledning

Den 12. marts 1862 døde Nanna Reedtz ugift og i en alder af 27 år. Digtet eller salmen med førstelinjen “Menneskets Herlighed” er skrevet i anledning af hendes begravelse, som fandt sted torsdag den 20. marts 1862 på Tamdrup kirkegård ved Horsens. Nanna Reedtz var niece til Grundtvigs svigersøn P.O. Boisen. Hendes far var desuden bror til Holger Reedtz, som var Grundtvigs hustru Aastas første mand (*Bibliografien*, bind 3, s. 269). Det vides ikke, om Grundtvig selv havde taget initiativ til at skrive digtet, eller om det er skrevet på opfordring fra familien. Det var dog ikke ualmindeligt for Grundtvig at bidrage med en personligt skrevet sang til begravelser.

2 Digtets genre og indhold

Digtet består af 6 strofer a 7 vers. Det er et lejlighedsdigt i form af et dødedigt. Flemming Lundgreen-Nielsen har skrevet, at Grundtvig i sine dødedigte er kendt for at bygge dem op omkring “et iøjnefaldende karaktertræk hos den bortgangne, som kan sættes ind i et omfattende historisk perspektiv” (Lundgreen-Nielsen 1981, s. 77). Dette digt adskiller sig dog fra mange af Grundtvigs dødedigte ved helt at afholde sig fra at portrættere den afdødes liv eller personlighed. I stedet bliver digtets funktion at trøste de efterladte.

De efterladte bliver med en allusion til Es 40,6-8 i strofe 1 mindet om, at

menneskelivet, i modsætning til Guds ord, ikke varer evigt: “Blomsten af Menneskelivet, / Kan ikke vare ved / Visner som Græsset og Sivet.” Menneskets død er med andre ord naturlig. I strofe 4 nævnes Nanna for første gang ved navn. Her er der fokus på hendes tro og dåb og på håbet om menneskets opstandelse. Udover at give de efterladtes sorg en stemme, fungerer dødedigte også som “fortolkninger af denne sorg. Digtene giver de efterladte en forståelsesramme, inden for hvilken de kan begribe dødsfaldets betydning” (Auken 1998, s. 25). I strofe 4 ses et kollektivt ‘vi’, som giver de efterladte en stemme.

Hvor strofe 1 understreger menneskets uundgåelige død, konkluderer Grundtvig i strofe 6, at livet på trods af døden varer evigt i Guds have; “Menneskets Herlighed / Gjenløst i Livet fra Graven / Evig den varer ved / Og overstraaler Gudshaven”. Døden får dermed en betydning for de efterladte, idet afdøde lever evigt hos Gud. Dette håb kan de efterladte trøste sig med i sorgen, ligesom det kan mindske deres egen frygt for at dø.

3 Anvendt litteratur

- Auken, Sune (1998) *Eftermæle. En studie i den danske dødedigtning fra Anders Arrebo til Søren Ulrik Thomsen*. København.
- *Bibliografien*, se Johansen, Steen (1948-1954).
- Lundgreen-Nielsen, Flemming (1981) “Rød og hvid i Billedsalen.’ Grundtvigs døds- og mindedigte II” i *Grundtvig-Studier* 1981, s. 47-83. København.
- Johansen, Steen (1948-1954) *Bibliografi over N.F.S. Grundtvigs skrifter*, bind 1-4, bind 3 (1952). København.